

РЕШЕНИЕ

№ 295

гр. Благоевград, 25.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ТРЕТИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и седми април
през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Петър Узунов

Членове: Вера Коева
Емилия Дончева

при участието на секретаря Катерина Пелтекова
като разгледа докладваното от Вера Коева Въззивно гражданско дело №
20231200500234 по описа за 2023 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба с вх.№ 814/26.01.2023г., подадена от К.
Д. К., с ЕГН *****, чрез пълномощник адв.И. П., с посочен адрес за
призоваване София, ул.***, офис 33 срещу решение № 386/23.12.2022г.,
постановено по гр.д.№ 1223/2021г. по описа на РС П..

С подадената въззивна жалба решението се оспорва изцяло. Твърди се
неправилност на решението при допуснати нарушения на материалния закон
и на съдопроизводствени правила.

Твърди се допуснато процесуално нарушение, изразяващо се в
неприемане за разглеждане в доклада или с друг последващ акт на
възражението за прихващане, същото не е оставено без движение, с указание
да се опише по обективни и субективни признаци, без да е посочено
основанието, на което се търси прихващане и при неразпределена
доказателствена тежест на относимите към това възражение факти и
обстоятелства.

Твърди се нарушаване на задължението на съда да докладва делото и
при неясни, некоректни или противоречиви твърдения или искания на
страните да им съдейства за изясняване на делото от фактическа страна и да
укаже точно доказателствената тежест за фактите, които следва да се
установят от всяка от страните. Твърди се, че направеният от
първоинстанционния съд доклад е непълен и неточен, като се иска от
въззивния съд да даде указания до страните относно възможността да
предприемат процесуални действия по посочване на относими доказателства,
които са пропуснали да извършат поради отсъствие, непълнота или неточност
на доклада.

Твърди се неправилност на решението при постановяването му в нарушение на материалния закон при приложение на разпоредбата на чл.270, ал.3 КТ. Изтъква се и неправилно обръщане на тежестта на доказване на факта на получаване на сума от ищеца и в резултат на това достигане до неверни фактически изводи и правни доводи. Излагат се подробни аргументи относно това кой носи доказателствената тежест за установяване основанието за получаване на парични суми и по специално на основание - трудово възнаграждение. Във връзка с това се изтъква, че ищецът е оспорил получаване на суми в повече за „командировъчни“, за което по искане на ищеца работодателят е задължен двукратно да предостави тахографа на управлявания от ищеца камион, което задължение не е изпълнено.

Твърди се липса на разпределена от районния съд доказателствена тежест на факти, които следва да се установят от работодателя и за събирането на които ответната по жалбата страна е създала пречки за събирането им.

Иска се указване на следните факти: че тежестта да се установи факта на плащане в повече на командировъчни е на работодателя, както и че в тежест на тази страна е да се докаже плащане на друго основание, различно от отразеното в банковите преводи като „командировъчни“, т.е. в тежест на платеща е да установи, че отразеното в банковите преводи основание за плащане „командировъчни“ е различно от така отразеното.

Оспорва се кредитирането като доказателства на молби за отпуск, които не са подписани от ищеца, както и се оспорва като вътрешно противоречив извода на съда, че претендираните трудови възнаграждения са платени, а едновременно с това е извършил прихващане с надплатени командировъчни. Сочи се неправилно изведена фактическа обстановка относно получените суми от ищеца и основанието за това, като се изтъква, че фактическите изводи за това са направени само на база на данни от ответника и неговото счетоводство, при необсъждане на доказателствата от ищеца.

При поддържане на твърдения в горната насока се обосновава искане за отмяна изцяло на обжалваното решение и уважаване на предявените искове.

Не се правят искания за събиране на нови доказателства.

В срока по чл.263 от ГПК, е постъпил отговор по въззивната жалба от насрещната страна.

Иска се потвърждаване на решението, като правилно и законосъобразно.

Оспорва се твърдението на жалбоподателя за допуснато съществено нарушение на процесуалните правила при доклада на делото и разпределение на доказателствената тежест. Твърди се, че фактическата обстановка е изведена правилно и при съвкупен анализ на събраните доказателства, като липсата на изричен акт по приемане за разглеждане на възражението за прихващане е без значение, доколкото възражението е направено и по него съдът е дължал произнасяне. Прави се подробен анализ на събраните доказателства и поддържа, че фактическата обстановка е изведена правилно от съда, при анализ на събраните доказателства, включително и по приетите две експертизи.

Оспорва се и твърдението на жалбоподателя за неправилно приложение на материалния закон относно разпоредбата на чл.270, ал.3 КТ, като се сочат подробни доводи в тази насока.

Оспорва се искането за задължаване на ответника да представи тахографа на управлявания от жалбоподателя автомобил при твърдение за изтекъл срок на съхранение на данните, твърдение, че тахографа е в държане на жалбоподателя, а автомобила е отчужден в полза на лице, близко до ищеца.

Прави се искане за потвърждаване на решението и присъждане на

разноските по делото, а при евентуално частично уважаване на жалбата присъждане на разноски в минималните размери.

Не се правят искания за събиране и проверка на нови доказателства.

Съдът като взе предвид оплакванията в жалбата, доводите и съображенията, изложени от страните, и като разгледа и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Производството е образувано по искова молба на К. Д. К., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр.К., обл.П., ул. „***“ №4, с адрес за призоваване: София, ул. „***“, офис 33 срещу „***“ ЕООД ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. П., ул. „***“ № 12, представлявано от управителя Б.А., с която се иска осъждане на ответника да заплати на ищеца:

- сумата от 15 195 лева, представляваща неплатени трудови възнаграждения за периода - 11.03.2019г. до 11.01.2021г., от която: общо за 22 пълни месеца по 674 лева на месец брутно трудово възнаграждение - 14 828 лева и сумата от 367 лева за 12 работни дни през януари 2021 г.;

- сумата от 1393 лв., формирана от обезщетение за неизползван платен годишен отпуск, както следва: за периода от 11.03.2019 г. до 31.12.2019 г. в размер на 19 дни по дневна ставка 30.64 лева, общо в размер на 658 лева; за периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. в размер на 22 работни дни, в общ размер на 674 лева; сумата от 61 лева, формирана от обезщетение за неизползван платен годишен отпуск за месец януари 2021 г. в размер на 2 работни дни по дневна ставка 30.64 лева;

- мараторна лихва за забава върху трудовото възнаграждение дължимо за всеки месец от процесния период, считано от дължимото за месец април 2019г. до м.01.2021г., считано от първо число на всеки месец следващ месеца, за който се полага трудовото възнаграждение до датата на завеждане на иска;

- ведно със законната лихва върху вземанията за трудово възнаграждение и обезщетение за неползван платен годишен отпуск, считано от подаване на иска до изплащане, както и разноските по делото.

С обжалваното решение № 385/23.12.2022г. по гр.д.№ 1223/2021г. по описа на РС П. исковете на К. Д. К. срещу ответното дружество „***“ ЕООД са отхвърлени като неоснователни.

От приетия като писмено доказателство трудов договор № 9/08.03.2019г., се установява, че между страните е съществувало ТПО в периода 11.03.2019 г. - 28.01.2021 г., по силата на което ищецът е заемал длъжността „шофьор товарен автомобил“ при ответника на пълно работно време от 8 ч., с договорено основно месечно трудово възнаграждение от 560 лева и размер на платения годишен отпуск - 20 дни. Уговорено е и дължимо на работника допълнително възнаграждение за трудов стаж и професионален опит от 0,6 %. Трудовото правоотношение е прекратено на 28.01.2021г. Горните обстоятелства – относно сключването, прекратяването на трудовото правоотношение, като и относно съществените елементи на трудовия договор не се оспорват от страните.

Работодателят е представил четири броя заповеди, подписани от него, от които се установява, че: със Заповед № 009 от 05.08.2019г., на ищеца е разрешено ползването на платен годишен отпуск за 20 дни, считано от 05.08.2019г. до 31.08.2019г. Заповедта е издадена на основание чл.155, ал.1 КТ и е мотивирана въз основа на подадена от работника писмена молба.

На лист 89 от първоинстанционното дело обаче е представено заявление, с посочен автор К. Д. К., върху което обаче липсва подпис на лицето, посочен за автор на документа. С това заявление се иска от ищеца разрешаване ползване на 20 дни платен годишен отпуск, считано от 05.08.2019г. до 31.08.2019г. Върху текста на заявлението има изписване, че е

отпуска е разрешен, а заявлението е подадено по телефона с отразяване на подпис, без данни за авторство. Към това заявление е представена Заповед № 10/02.08.2019г., с която на основание чл.155, ал.1 КТ работодателят е разрешил ползване на платен отпуск за 20 дни, за поискания период - 05.08.2019г. до 31.08.2019г. или на практика се установява, че с две заповеди - № 009 от 05.08.2019г. и № 10/02.08.2019г. е разрешено ползването на отпуск за един и същ период, при липса на яснота дали е подадена молба от работника за ползването му, за вида на отпуска, както и кога тази молба е подадена.

Със Заповед № 010 от 03.01.2020г., Заповед № 011 от 30.11.2020 г. и Заповед № 012/04.01.2021 г., подписани от работодателя, на ищеца е разрешено ползването на неплатен годишен отпуск, на основание чл.160, ал.1 КТ, както следва: с първата заповед – за 12 работни дни, считано от 01.01.2020г. до 19.01.2020г., за 20 работни дни, считано от 01.12.2020г. до 31.12.2020г. с втората заповед и с третата – за 18 работни дни, считано от 01.01.2021г. до 27.01.2021г. И в трите заповеди работодателят е мотивирал издаването им – въз основа на подадена от работника писмена молба.

Към съдебното дело при РС П., на лист 87 е представено заявление с посочен автор К. К., но при липса на доказателства това лице да е автор на текста и изявлението в него, но на основание това заявление от работодателя е издадена Заповед № 11/23.12.2019г., с която на основание чл.160, ал.1 КТ е разрешен неплатен отпуск на ищеца за 19 работни дни по подадена от него писмена молба за периода 01.01.2020г. Или и за периода 01.01.2020г. – 19.01.2020г. са налице издадени две заповеди от работодателя – съответно заповед № 010 от 03.01.2020г. /приложена към отговора на ответника/ и заповед № 11/23.12.2019г.

Установява се издаването и на две заповеди на работодателя и ползване на неплатен отпуск за 20 работни дни за периода 01.12.2020г. до 31.12.2020г. – заповед № 012/30.11.2020г. и представената към отговора заповед № 011/30.11.2020г.

Както за ползване на платен, така и за ползване на неплатен отпуск по делото не са представени молби, подписани от ищеца по делото и адресирани до работодателя с искане ползване на такъв отпуск, броя на дните, периода и условията на искания отпуск. Всички представени заявления, за които е посочено, че техен автор е ищеца, върху тях липсва положен подпис, а са с поставена резолюция, че са подадени по телефона .

При тези данни съдът счита, че не е установен фактът на подаване на молби или заявления от въззивника до работодателя за ползване на отпуск, за вида на отпуска и неговата продължителност.

От работодателя са представени три броя заповеди, от които се установява командироване на ищеца, както следва: със Заповед № 001 за командировка в чужбина от 11.03.2019 г. ищецът е командирован в чужбина за 147 дни, за периода от 11.03.2019г. до 04.08.2019г. Със Заповед № 002 за командировка в чужбина от 01.09.2019г. е командирован в чужбина за 114 дни, считано от 01.09.2019г. – 23.12.2019г. и със Заповед № 003 за командировка в чужбина от 20.01.2020г. е командирован за 316 дни, считано от 20.01.2020г. до 30.11.2020г. или общо командирован за горния период - 577 дни.

От справка по данни за осигурявано лице от ТД на НОИ се установява, че въззивника е бил осигуряван за процесния период – 01.03.2019г. до 31.01.2021г. като до навършване на една година стаж при работодателя е осигуряван до размера на минималната за страната работна заплата, а след това върху размера на МРЗ плюс добавката от 0,6 % допълнително възнаграждение за трудов стаж и професионален опит.

Въззиваемото дружество твърди, че е изплатило претендираните суми

по банков път на ищеца.

Като писмено доказателство е прието удостоверение от „УниКредит Булбанк“ АД за получени преводи по сметка на ищеца, с което е удостоверено, че за периода от 11.03.2019г. до 29.12.2021г. по сметка на ищеца от ответното дружество са извършвани ежемесечни преводи на парични суми в различен размер, но с изписано основание за плащане – командировъчни. Единствено превода на 13.06.2019г. е с основание – заплата за м.05.2019г., на 12.06.2020г. е отразено внасяне на сума в размер на 391,17 лв. на основание командировки и заплата, но без разграничение на конкретния размер на едното и другото основание и заплата за кой конкретно месец, както и на 23.07.2020г. като основание за превода е отразено командировки и заплата за м.06.2020г.

Приети са две еднолични съдебно – счетоводни експертизи.

Съдебно-счетоводна експертиза, изготвена от вещото лице С.Й. дава заключение на поставените въпроси, от които се установява, че брутното трудово възнаграждение /БТВ/ на ищеца за 2019 г. е в размер на 5 460 лева, за 2020 г. е в 6 410,21 лева, а за 2021 г. в размер на 845,20 лева. Посочва, че за процесния период ответникът е начислил и платил всички дължими осигурителни вноски и общ данък. Сочи, че за 2019 г. на ищеца е изплатено обезщетение за 20 дни в размер на 509,09 лева, през 2020 г. два пъти е бил в неплатен отпуск, през 2021 г. също е ползвал неплатен отпуск, но м.януари 2021 г. му е изплатено обезщетение за неползван отпуск съгл. чл.224 от КТ за 25 работни дни в размер на 812,50 лева, като ищецът няма остатък от платен отпуск за ползване. За 2019 г. ответникът е начислил и изплатил на ищеца командировъчни в размер на 13050 евро или 25 523,58 лева, за 2020 г. е начислил и изплатил командировъчни на ищеца в размер на 8 532 евро, или 16 687,14 лева, като ищецът няма дължим остатък и дължими обезщетения по представени допълнителни разходи за командировъчни от ищеца, като в полза на ответника по банковата му сметка от страна на ответника са направени преводи, които са в размер съответно за 2019 г. общо 39 093,18 лева, а за 2020 г. преводите са в общ размер на 44 006,19 лева.

Вещото лице изтъква, че мораторна лихва върху главницата не се дължи, тъй като всички дължими суми са изплатени, тъй като получените преводи от „***“ ЕООД са в общ размер на 83 099,37 лева, а дължимите суми за работна заплата, командировки са в размер на 54 145,37 лева и има разлика платени в повече за сума от 30 954 лева.

Вещото лице дава отговор и представя в подкрепа на твърденията си четири заявления за ползване на платен и неплатен годишен отпуск от страна на ищеца, ведно със съответните заповеди, с които е разрешено ползването на отпуск.

По назначената допълнителна съдебно-счетоводна експертиза, изготвена от вещото лице А.Ч., експертът на първия въпрос дава два варианта на отговор, като първият вариант е с начислен клас върху основното трудово възнаграждение от 0,6 % считано от 01.03.2020 г. и дължимите трудово възнаграждение, обезщетение по чл.224, ал.1 от КТ и командировки са в общ размер на 52 145,37 лева, изплатеното с преводи е в общ размер на 83 099,37 лева, като спрямо дължимото от ответното дружество са изплатени в повече 30 954 лева, следователно нетното трудово възнаграждение и обезщетение по чл.224 от КТ са изплатени. По вариант втори, с начислен клас от 0,6 % върху трудовото възнаграждение в периода от 11.03.2019 г. до 29.02.2020 г. и 1,2 % клас от 01.03.2020 г. до 28.01.2021 г. дава заключение, че дължимото трудово възнаграждение, обезщетение по чл.224, ал.1 от КТ и командировки са в общ размер на 52 233,69 лева, изплатеното с преводи е в общ размер на 83 099,37 лева, като спрямо дължимото от ответното дружество са изплатени в повече 30 865,68 лева.

В периода от 11.03.2019 г. до 29.12.2020 г. от ответното дружество на ищеца са преведени 83 099,37 лева, като всички преводи са с основание „командировки“ и включват нетно трудово възнаграждение, възнаграждение за платен отпуск и обезщетение по чл.224, ал.1 от КТ. При извършените справки в ответното дружество е констатирано, че всички други транспортни разходи /гориво, такси, ремонти и др./ са заплащани по банков път от ответното дружество, извън посочените преводи.

Мораторната лихва върху трудовото възнаграждение от 674 лева, за периода от 11.03.2019 г. до 11.01.2021 г. е в общ размер на 1 528,75 лева.

И двете вещи лица сочат, че данните за отговорите са почерпили от ведомостите за заплати и документите, съставени от работодателя.

Така установеното от фактическа страна, сочи на следните правни изводи:

Въззивната жалба е депозирана в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК, от легитимирана страна, срещу подлежащ на инстанционен контрол съдебен акт, поради което е процесуално допустима.

Съгласно разпоредбата на чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта-в обжалваната му част. Обжалваното решение е валидно постановено в пределите на правораздавателната власт на съда, същото е допустимо, като постановено при наличието на положителните и липса на отрицателните процесуални предпоставки. По отношение на неправилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпоредбата на чл.269, ал.1, изр.2 от ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания за неправилно формираните от съда изводи, с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните /т. 1 от ТР № 1 от 09.12.2013 г. по т. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС/.

Възражението на жалбоподателя за липса на изричен акт, с който да приеме за разглеждане направеното от ответната страна възражение за прихващане - е неоснователно. За да се приеме, че е налице валидно направено възражение за прихващане е достатъчно насрещната страна да е направила изявление на една от страните по реда на чл. 104, ал. 1 изр. 1 от ЗЗД, което е насочено към насрещната страна в правоотношението. С направено в исковото производство възражение за прихващане това изявление не се променя от такова насочено към насрещната страна, в такова отправено до съда с искане последния да извърши прихващане /Решение № 103 от 01.08.2017г. по гр.д.№ 61 323 от 2016г., 4 г.о. на ВКС/. Ето защо - липсата на изричен акт /разпореждане, определение или др., с които съдът да приеме за разглеждане направено своевременно в преклузивния за това срок изявление от насрещната страна не води до последица недопустимост на възражението и невъзможността същото да се разгледа по същество, доколкото, както в проекта за доклад, така и в първото съдебно заседание при обявяване на проекта за окончателен съдът изрично се е позовал на направено в срока за отговор възражение от ответника за прихващане на спорните суми при евентуалното уважаване на главните икове, като са посочени и фактическите обстоятелства, на които това възражение се основава.

С позоваването в доклада на съда, че е направено възражение и на какви обстоятелства се основава, следва да се счита, че възражението е прието за разглеждане, като така е разширен предмета на спора с включване и на това възражение за разглеждане.

В случаите само на изрично въведен с въззивната жалба довод от страна за нарушение при разпределение на доказателствената тежест във връзка с възражението решаващия съд е длъжен за даде указания на страните по необходимите за предприемане процесуални действия , като разпредели

подлежащите на доказване факти и по отношение на направените възражения доколкото последните се включват в предмета на делото.

В тази връзка възражението на ответната страна за прихващане е квалифицирано от въззивния съд като такова по реда на чл. 104, ал. 1 изр. 1 от ЗЗД вр. с чл.103 и сл. ЗЗД и във връзка с това са дадени указания за подлежащите на доказване факти, като в тежест на страните по възражението е да установят положителните факти, които всяка една от тях твърди и черпи права от установяването им, а именно - направилата възражението страна следва да установи какви суми, на какво основание и размер е платил за процесния период на ищеца. Изрично в тежест на въззиваемата страна – работодателя е указано, че носи тежестта да докаже твърдяното от него основание за плащане, а в тежест на въззивника е да установи, че за процесния период е бил командирован и престира труд, като периода на командироване съответства на получените на това основание суми.

Във връзка с горното от страните не са посочени относими доказателства

По съществото на оспорванията:

По иска за заплащане на трудово възнаграждение:

Воззивника оспорва фактическите констатации на първоинстанционният съд, че е налице изпълнение от страна на работодателя на насрещното му задължение по трудовото правоотношение – да възмезди положения труд чрез заплащане на договореното трудово възнаграждение, чрез прихващане.

Няма спор между страните относно факта на сключване на валиден трудов договор за процесния период.

Съществена характеристика на трудовото правоотношение е неговата възмездност, която е определяща до такава степен, че липсата ѝ дисквалифицира връзката между страните като трудово-правна. Няма спор между страните, че за времето, през което са заплащани командировъчни въззивникът е полагал труд според уговорената длъжност. Следователно, за времето, през което ищецът е бил командирован с плащането на командировъчни работодателят признава фактът, че през този период работникът е престира своя труд /живата си сила/, поради което наред с командировъчното вземане на работника се дължи и насрещното по трудовото правоотношение вземане за труд – трудово възнаграждение. Или - основното задължение по договора на работодателят е да заплаща трудово възнаграждение, независимо дали лицето е било и в командировка, а в последния случай, наред с трудовото възнаграждение кумулативно се дължат и командировъчни. Ето защо не е необходимо събиране на доказателства дали за времето, през което по делото има данни, че работодателят е изплащал командировъчни работникът е престира труд. С изплащането на командировъчни за процесния период работодателят с конклюдентни действия признава неизгоден за себе си факт, че именно за този период ищецът е полагал труд, за което на тази страна по правоотношението ѝ се дължи насрещната престация – трудово възнаграждение.

В случая обаче, са неотнесими постановките на цитираното от първоинстанционния съд Решение № 746 от 05.01.2011г. по гр.д. 2017, на 4 г.о., относно доказателствената тежест на страните по трудовото правоотношение да доказват основанието за плащане, респ. за получаване на парична сума. В цитирането решение ВКС посочва, че в тежест на работника е да установи на какво основание е получил парична сума от работодател, в случаите, когато в основанието за плащане работодателят не е посочил такова.

В казуса няма спор, че от работодателя по банковата сметка на ищеца са превеждани парични суми, като във всички парични преводи има посочени

основания за плащане – командировъчни. С изключение на три превода на три дати - 13.06.2019г. е с основание – заплата за м.05.2019г., на 12.06.2020г. е отразено внасяне на сума в размер на 391,17 лв. на основание командировки и заплата, но без разграничение на конкретния размер на едното и другото основание и заплата за кой конкретно месец, както и на 23.07.2020г. като основание за превода е отразено командировки и заплата за м.06.2020г.

При посочено от работодателя изрично и недвусмислено основание за извършване на паричен превод – командировъчни – и впоследствие оспорване на основанието вписано от платеща то в тежест на тази страна е да опровергае верността на посоченото от самата нея като основание за плащане. В случая такова доказване от тази страна – работодателя, не се направи, въпреки указана доказателствена тежест във връзка с възражението за прихващане. Нещо повече – изрично в банковото удостоверение е удостоверено, че от страна на работодателя са посочени основания за плащане, както на командировъчни, така и на заплати за определени месеци. Следователно, работодателят е съзнавал и правил разлика, че са налице различни основания за които дължи и внася парични суми чрез банкови преводи. Също така страните не оспорват, че общо за 577 дни работникът е бил в командировъчни. При средно 20- работни дни в месеца, средно за около 28 месеца се установява, че въззивника е престириал труд, а претендира трудово възнаграждение за 22 месеца.

Приетите експертизи не следва да се кредитират в частта, в която се правят фактически и правни изводи относно това дали на въззивника се дължат спорните суми, поради постъпване по банковата му сметка на парични суми, които надхвърлят сумите, които се дължат, на основание командироване. Следва да се има предвид, че данните и от двете експертизи са почерпени единствено и само от счетоводството и ведомостите на работодателя, които представляват документи, съставени от тази страна и в които същият отразява изгодни за себе си факти и обстоятелства.

Отделно от това – направеното възражение за прихващане със суми, претендирани на основание трудово възнаграждение, до несеквестрируемия размер е недопустимо да бъдат компенсирани чрез прихващане с други вземания при липса на съгласие за това от кредитора – в случая работника или служителя – арг. чл.105 ЗЗД. Или – прихващане е допустимо и възможно да се извърши само с такива вземания, които са над секвестрируемия размер на трудовото възнаграждение. С Решение № 295 от 18.06.2012г. на ВКС по гр.д. № 251/2012г., 4 г.о., ГК, постановено по реда на чл.290 ГПК е допуснато касационно обжалване по въпроса дали е допустимо прихващане срещу вземане за трудово възнаграждение, върху което не се допуска предварително изпълнение без съгласие на работника. Вземането за трудово възнаграждение е уредено от процесуалния закон като частично несеквестрируемо – чл.446, ал.1 ГПК. Материалния закон забранява да се извършва компенсация с несеквестрируемата част без съгласието на кредитора – чл.105 от ЗЗД. Посочената разпоредба е материална и императивна, поради което за приложението ѝ е съдът следи служебно и следва да я приложи дори при липса на възражение от някоя от страните. С цитираното решение е прието, че горното разрешение е относимо и когато работодателят прави възражения за прихващане не с текущи или бъдещи, а с изискуеми вземания за трудово възнаграждение на работника. В противен случай би се дало възможност от собственото си неправомерно поведение /неплащане в срок на дължими заплати/ той да черпи благоприятни правни последици, изразяващи се в преодоляване на забраната за компенсиране с такива вземания. Що се касае до вземането за неползван платен годишен отпуск, за него не важи забраната за компенсация с вземания на работодателя срещу работника.

Според Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015г. на ВКС по т.д. № 2/2013г. на ОСГТК, в т.3 е постановено, че съгласно чл.446, ал.1 ГПК

трудовете възнаграждение е частично секвестрируемо, като несеквестрируемият минимум е определен абсолютно – в размер на минималната работна заплата и това се отнася за всяко възнаграждение за труд.

Недопустимо да се прави прихващане от работодателя с възникнали изискуеми вземания на работника за трудово възнаграждение за процесния период до размера на минималната работна заплата за страната в размерите ѝ, съобразно различните периоди, за които се претендира трудово възнаграждение, при липса на съгласие за това от работника, като в случая се касае до абсолютна несеквестрируемост на дохода до размера на МРЗ.

По изложеното решението, в частта, с която е извършено прихващане на сумите за трудово възнаграждение за процесния период до размера на минималната работна заплата следва да се отмени и постанови друго, с което работодателят се осъди да заплати на ищеца трудово възнаграждение до размерите на МРЗ, актуална към всеки един от процесните месеци.

За периода от 11.03.2019г. до 31.12.2019г. МРЗ е в размер на 560 лв., съгласно ПМС № 320/20.12.2018г. Или за м.03.2019г. за отработените 15 дни /вж. справка от НОИ за осигурителните дни/ на въззивника се дължи МРЗ в размер на 420 лв. в брутен размер, като за периода от м.04.2019г. до м.12.2019г. без месец 05.2019г. – общо за още 8 месеца се дължи брутна МРЗ в размер на по 560 лв. или общо за горния период сума в размер на 4900 лв. /420 лв. + 8x560 лв./. От банковото удостоверение се установява, че за м.05.2019г. работодателят е направил банков превод по сметка на работника, в който изрично като основание за плащане е посочил работна заплата за м.05.2019г. Съгласно чл.270 КТ изплащането на ТВ работодателят може да установи освен по ведомост, още със РКО или с друг документ, от който недвусмислено да се направи еднозначен извод, че се касае до плащане на трудово възнаграждение по начина, уговорен между страните. В казуса и двете експертизи потвърждават, че във ведомостите на ответното дружество липсва подпис на работника за получил суми, на основание трудово възнаграждение. Допустимо е установяване на изпълнението от страна на работодателя на насрещното му задължение за изплащане на трудово възнаграждение да се докаже и със съставянето на нарочен документ стига да се установи недвусмислено изпълнение на това задължение. При спор и неяснота на основанията за плащане, тази страна, която носи доказателствената тежест да установи този факт, следва да понесе неблагоприятните последици от неустановяването му пълно и главно. В случая съдът счита, че с изрично посочване при банковия превод на основание за плащане на заплата за м.05.2019г. по банковата сметка на работника следва да се счете, че работодателят е доказал плащането на заплата за този месец. Идентични са аргументите и за плащане на заплата за м. 06.2020г., тъй като в банковото удостоверение изрично е посочено, че работодателят е посочил като основание за паричния превод именно заплата за този месец. По отношение превода от 12.06.2020г. същият е неясен относно размер на всяко едно от плащанията на какво конкретно основание са, а посочването само и на заплата без да е посочено за кой конкретно месец сочи на непълно и главно доказване това плащане на какво конкретно основание е извършено, поради което от страната, която носи доказателствената тежест да установи пълно и точно изпълнение, този факт не е доказан. Или за цялата 2020г. се дължи за всеки месец МРЗ в размер на 610 лв., съгласно ПМС № 350/19.12.2019г., с изключение на м.06.2020г., за който се установи плащане, или за 11 месеца по 610 лв. на ищеца се дължи брутно ТВ в размер на 6 710 лв.

За м.01.2021г. ищецът претендира плащане на ТВ за 12 работни дни. В същото време в исковата молба вземането за труд е поискано до 11.01.2021г. Ето защо в случая съдът счита, че искането е основателно не за 12, а за 11

работни дни, за които на въззивника също се дължи БТВ в размер на МРЗ за страната, съответна на тези работни дни. За 2021г. МРЗ е в размер на 650 лв., съгласно МПС № 331/26.11.2020г. представените от работодателя заповеди, с които на работника е разрешено ползване на неплатен отпуск за част от този период са издадени без да има основание за това. Липсва подпис върху заявлението на ищеца с искане ползването на такъв отпуск, поради което липсва изразена воля от въззивника да ползва такъв. При липса на спор, че и за този период между страните е съществувало валидно трудово правоотношение за 11 работни дни през м.01.2021г. на въззивника се дължи БТВ /650 лв. на месец, като за 11 работни дни при общо 19 работни дни в месеца се дължи сума от 376,31 лв./. В исковата молба за този период е поискана сума от 367 лева и с оглед диспозитивното начало се дължи в поискания размер. За м.01.2021г. липсват подадени молби или други документи, от които да се установи недвусмислено обективизирана воля от въззивника да ползва някакъв вид отпуск – платен или неплатен. Работодателят не е имал основание да издава заповеди за отпуск на ищеца и за този период, поради липса на искане и съгласие на работника за това. Също така, с оглед на установеното във фактическите констатации за част от периодите, през които работодателят е оформил ползване от ищеца на отпуск, са издадени по две заповеди с два различни номера на издаване, които по същество дублират един и същи период, поради което не може да се установи на какво основание за ползване на отпуск за идентични периоди са издадени няколко заповеди и при липса на искане в тази насока от работника да ползва отпуск. Ето защо и този период следва да се счете за време, през което на работникът се дължи трудово възнаграждение.

Или на ищеца се дължи общо сумата от 11 977 лв., на основание трудово възнаграждение за процесния период, който размер е несеквестируем и като такъв до този размер е недопустимо да се допуска принудително изпълнение. На това основание и при липса на съгласие от работника като кредитор на вземането за труд, до този размер работодателят не може да прави компенсация с други вземания.

Трудовото възнаграждение е поискано от ищеца в брутен размер. С оглед диспозитивното начало съдът следва да се произнесе в рамките на сезирането. Ето защо при поискано брутно ТВ изрично в диспозитива следва да се посочи, че се касае до такова. Съгласно Решение № 166 от 25.02.2010 г. на ВКС по гр. д. № 220/2009 г., III г. о., ГК, постановено по реда на чл. 290 ГПК и включващо се в практиката задължителна за съдилищата, съдът може да се присъди брутно трудово възнаграждение или остатъка от чистата сума за получаване след приспадане на дължимия данък и обществени осигуровки, като решението трябва да е ясно дали се присъжда брутно трудово възнаграждение или се присъжда остатъкът след приспадане от брутно трудово възнаграждение на дължимия данък върху общия доход и осигурителните вноски. Когато е присъдено брутно трудово възнаграждение, дължимият данък и осигурителни вноски ще се изплатят от събраните суми в изпълнителното производство или ако вече такива са внесени /както в случая/ то тази сума ще следва да се приспадне от съдия – изпълнителя. Така Решение № 154 от 24.06.2015г. по гр. д. № 6134/2014г., 3 г.о., ГК и др.

Вземането за ТВ е парично и поради това лихвоносно. Поискана е лихва за забава в конкретен размер, дължима за всяко трудово възнаграждение за м.04.2020г. до м.01.2021г., считано от първо число на всеки месец за месеца, за който се дължи до – 22.03.2021г.

Лихвата за забава е изчислен при ползване на програмен продукт, на основание чл.162 ГПК, като е ползвана за база всяко едно месечно дължимо плащане за труд, така както поискано в исковата молба. Поискано е лихва за забава за ТВ, дължимо за м.април 2019г. до 11.01.2021г. и за период, считано

от 01.05.2019г. - за първото вземане, а за всяко последващо периодично такова от първо число на следващия месец, за който се дължи до крайната посочена дата – 22.03.2021г. С оглед на така поисканата лихва за забава, последната, изчислена при ползване на програмния продукт за изчисляване, сочи на общ размер дължима такава от 1193,06 лв.

За горните суми решението следва да се отмени, като работодателят се осъди да заплати на въззивника сумата от 11 977 лв., представляваща неплатено брутно трудово възнаграждение за периода от 11.03.2019 г. до 11.01.2021г., както и сумата от 1193,06 лв. лихва за забава върху дължимото брутно трудово възнаграждение за периода от 01.04.2019г. до м.01.2021г., която лихва за забава е дължима за поискания в исковата молба период – 01.05.2019г. – 22.03.2021г.

Върху главното вземане следва да се присъди и законна лихва, считано от подаване на иска до изплащането.

В останалата част обжалваното решение следва да се потвърди, като правилно и законосъобразно. Въззивната страна не представи доказателства и не поиска събиране на такива, въпреки указаната от въззивния съд доказателствена тежест, за установяване, че е бил в командировъчни за период от време, който да обоснове заплащане на цялата сума която работодателят сочи, че е изплатил в повече, на основание командировъчни. От друга страна, от работодателя не се представиха доказателства, а и от експертите, не се установи, че за цялата сума, за която е извършен превод по сметка на работника, последният е бил в командировъчни. Нещо повече – и в двете експертизи вещите лица са категорични, че липсват данни за извършени от работника каквито и да било отчети на суми, получени по повод на командироването, от които да се установи и друг, различен период, през който въззивника е бил в командировка, извън този, установен с нарочно издадените и приети като доказателства заповеди от работодателя, с които последният е извършил командироване на въззивника. В тази връзка и на това основание също е неотнормисимо искането на тази страна за изискване и прилагане на записите от тахографа на автомобила, управляван през процесния период от ищеца, доколкото фактът на управление на автомобил не означава доказване, че това управление е по повод на командироване от работодателя при изпълнение на трудовото функция по конкретно сключения трудов договор.

И двете счетоводни експертизи сочат, че по сметки на работника са постъпили суми за командировки в общ размер на 52 233,69 лева, а изплатеното с преводи е в общ размер на 83 099,37 лева, като спрямо дължимото, на основание командировъчни от ответното дружество са изплатени в повече 30 865,68 лева. Работникът не установи, че е бил в командировъчни за период от време, повече от този, за който му е заплатена сума на това основание от общо 52 233,69 лв. Фактът какви са показателите на тахографите, нямат пряко отношение към установяване не изобщо полагането на труд, а дали за повече от общо установеното от 577 дни въззивникът е бил в командировка, което да обоснове и оправдае основанието за получаване на сумата над 52 233,69 лв., на основание като командировъчни. Като е получил в повече при липса на установено основание, което да оправдае имущественото разместване на блага правилно от първоинстанционния съд по отношение на останалите спорни вземания – над секвестрируемия размери на ТВ и за претендираното обезщетение за неползван платен годишен отпуск по чл.224 КТ е извършено прихващане до размера на по-малката от двете суми, а именно до размера на спорните вземания. В случая не се установи подавани валидно молби от въззивника за ползване на отпуск, независимо от основанието му – платен или неплатен. При това положение за работодателя не е възникнало основание да разрешава ползването на отпуск. При прекратяване на правоотношението на основание

чл.224, ал.1 КТ работникът има право на обезщетение за неползвания такъв. Не се установи уговорка за различен период на платения годишен отпуск на годишна база извън установения минимум от 20 дни по КТ. Или за 2019г. за отработените дни ищецът е имал право на 16 работни дни платен годишен отпуск, за 2020г. -20 и за 2021г. – 2 работни дни. На основание чл.177 КТ, базата, на която се определя размера на това обезщетение е среднодневно брутно трудово възнаграждение за последния календарен месец, предхождащ ползуването на отпуска, през който работникът или служителят е отработил най-малко 10 работни дни, поради което в случая това е полученото ТВ за м.12.2020г. Или за 2019г. това обезщетение е в размер на 467,55 лв., за 2020г. – 613,66 лв., а за 2021г.- 58,44 лв. или общо 1110,43лв. Тази сума следва да се счита погасена изцяло чрез прихващане със сумата получена по сметка на въззивника над сумите, получени на основание командировъчни, тъй като императива на чл.105 ЗЗД по отношение на възможността за компенсиране на това вземане е неотнотосим.

По разноските:

С оглед изхода от спора работодателят дължи по сметка на Окръжен съд Благоевград държавна такса пред първата инстанция такса от 529,08 лв. върху уважения размер на исковете, както и сумата от 264,53 лв. държавна такса за въззивното обжалване. По сметка на съда въззиваемата страна дължи и сумата от 466,95 лв., които за заплатени от съответната сметка на първата инстанция на основание възнаграждения на вещи лица, както и пет лева за служебно издаване на изпълнителен лист.

На въззивника, съобразно уважения размер, се дължат разноси, направени пред двете инстанции в размер на 1086,29 лв. /при общо 1760 лв. общо направени такива и при уважен размер общо от 13 170,06 лв./, а на въззиваемата страна се дължат разноси, направени пред двете инстанции, съобразно отхвърлената част от исковете, в размер на 1253,63 лв. /при направени общо разноси от 3275 лв. пред двете инстанции и отхвърлен размер от 8167,94 лв./.

Водим от горното, Благоевградският окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 385/23.12.2022г., постановено по гр.д.№ 1223/2021г. по описа на РС П., с което е отхвърлен иска на К. Д. К., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр.К., обл.П., ул. „***“ №4 за осъждане на „***“ ЕООД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. П., ул. „***“ № 12, в следните части: за сумата над 11 977 лв., представляваща неплатено брутно трудово възнаграждение за периода от 11.03.2019 г. до 11.01.2021г., както и за сумата над 1193,06 лв. представляваща лихва за забава, в частта за законна лихва върху вземането за трудово възнаграждение от подаване на иска до изплащането и в частта за разноските и **ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА „***“ ЕООД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. П., ул. „***“ № 12 да заплати на К. Д. К., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр.К., обл.П., ул. „***“ №4 следните суми: сумата от 11 977 /единадесет хиляди деветстотин седемдесет и седем/ лв., представляваща неплатено брутно трудово възнаграждение за периода от 11.03.2019г. до 11.01.2021г.; сумата от 1193,06 /хиляда сто деветдесет и три лева и шест стотинки/ лв. лихва за забава за периода от 01.05.2019г. до 22.03.2012г. върху дължимото брутно трудово възнаграждение от м.04.2019г. до 11.01.2021г., ведно със законната лихва върху главницата от 11 977 лв. от подаване на иска до изплащането.

ОСЪЖДА К. Д. К., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр.К., обл.П., ул. „****“ №4 да заплати на „***“ ЕООД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. П., ул. „****“ № 4 сумата от 1253,63 /хиляда двеста петдесет и три лева и шестдесет и три/ лв., направени разноски пред двете инстанции, съобразно с отхвърлената част от исковете.

ОСЪЖДА „***“ ЕООД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. П., ул. „****“ № 12 да заплати на К. Д. К., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр.К., обл.П., ул. „****“ №4 сумата от 1086,29 /хиляда осемдесет и шест лева и двадесет и девет стотинки/ лв., направени разноски пред двете инстанции, съобразно с уважената част от исковете.

ОСЪЖДА „***“ ЕООД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. П., ул. „****“ № 12 да заплати по сметка на ОС Благоевград държавна такса, дължима пред първата инстанция от 529,08 /петстотин двадесет и девет лева и осем стотинки/ лв. върху уважения размер на исковете, сумата от 264,53 /двеста шестдесет и четири лева и петдесет и три стотинки/ лв. държавна такса за въззивното обжалване, сумата от 466,95 /четиристотин шестдесет и шест лева и деветдесет и пет стотинки/ лв., заплатени от бюджетната сметка на съда възнаграждения за вещи лица, както и сумата от 5 /пет/ лева за служебно издаване на изпълнителен лист за събиране на горните суми.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 385/23.12.2022г., постановено по гр.д.№ 1223/2021г. по описа на РС П. в останалата част.

Решението подлежи на обжалване в едномесечен срок от връчването на препис на страните пред Върховния касационен съд.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____